

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
 CARRETERA DE GIRONA, NÚM. 27

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
 Espanya, 3 pessetes l'any; Estranger, 5 francs.

SIMIL : BENZINA

PER : A : TOTA : CLASSE : DE : LLUMS : DE . SOLDAR

SUBSTITUTIU

A BASE DE ALCOFOLL, BENZINA I BENZOL

MARCA "TEB"

PER A TOTA CLASSE DE MOTORS D'EXPLOSIÓ
 ES EL MILLOR DELS CARBURANTS

§§§§ RESULTAT GARANTIT §§§§

DIPÓSIT DE VENDA: CASA TORRAS-BARANGE
 GIRONA

Aliments per a Regimen Dietètic i Diabètic, de la casa
MANUEL FRERES de Lausanne (Suïça) i

XACOLATES PURES DE CACAO, elaborades
en el Convent de LA TRAPA
pels RR. PP. CISTERCENCES.

DIPOSITARIS
EXCLUSIUS: **PAGÉS I ROCAFORT** (Successors de
A. MASSANA)
Carrer de Fernando VII, 14. **BARCELONA**

H. IBÉRICA DEL PADRE
HOSTATGE I HABITACIONS

Propietari: **JOSEF ROCA**
Comte Assalt, 11 i Lancàster, 2. **BARCELONA**

Se parla francès. — Espaioses habitacions. — Timbres i llum
elèctrica. — Servei esmerat. — Casa fundada en 1849.
S'avisava als Senyors Viatgers que la casa no té cotxe ni corredor en les esta-
cions ni en els molls. Els cotxes de la Central el portaran a l'establiment, si
es que ho sol·licita, com també el tramvia que porta la creu roja, que els dei-
xa davant el carrer Conde del Asalto.

RESTAURANT

TELEFON 67

JEROGLIFIC

Platja de LA FOSCA

BA BE BI BO i BU
NIC

SANT JOAN DE PALAMÓS
(Costa Brava)

Primera Colonia estiuenca marítima de Catalunya. — «Xalets» per a famílies. — Servei de Ho-
tel i de Restaurant. Obert tot l'any.

FUNDICIÓ i Tallers mecànics i elèctrics

Tomàs, Solés i C.^{ia} en Cta.

CARRETERA DE BARCELONA, 39 BIS :: GIRONA

Telefon Urbà n.º 242

Telefon Interurbà per a conf. n.º 6

FÀBRICA DE MOBLES

DOMINGO I SABATÉ

— Els tallers més importants de Barcelona, muntats amb els adelants més moderns —

TALLERS, DESPATX I SALONS DE VENDA :

:: en el carrer de SANS, núm. 114, pocs metres després de la estació del tramvia.

Exposició permanent : Vendes al per major i detall

▣ ▣ **TELEFONO H 475.**

PREU FIXE. ▣ ▣

NOTA : Abans de fer els encàrrecs visiteu aquesta casa. Els tramvies que fan el trajecte de Barcelona a SANS núm. 2 i 55, parada en la plaça de Catalunya.

BIOFERM - SOCATARG

== Poderós Tònic-reconstituent ==

Combat amb gran èxit

RAQUITISME

TUBERCULOSIS

ANEMIA

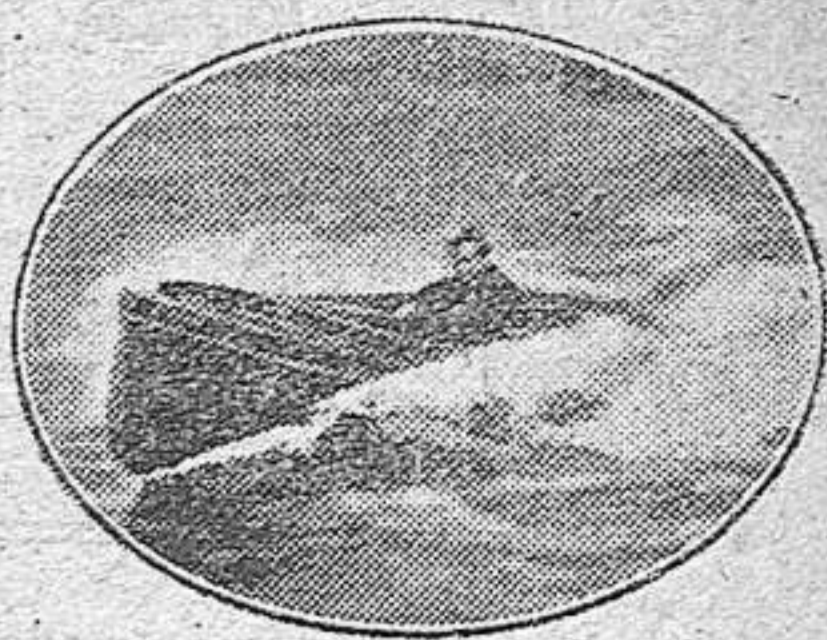
ESCROFULISME

Dóna força al dèbil

Alegria als neurasténics

Es el remei del
convalescent

== Es ven en totes les farmacies ==

Grans tallers de Fotogravat

REQUESENS,
OLIVER I HENRICH

Plaça de Letamendi, 27 = Telefon, G. 1104

BARCELONA

Majó i Planas. - Barcelona

Importadors directes d'Olis minerals.

Fàbrica de grasses per a la indústria

- - - a Hospitalet del Llobregat.

Corretges, Gomes, Amiants, - - -

- - - Estopades i Caps de Cotó.

CORRESPONDENCIA: Fernando, 12, entl.º (Entrada Vidre, 2)

Hotel i cafè TRIAS

Situació immi-
llorable, davant
de la mar, de la

estació, del passeig i al costat de l'administració d'automòbils.

▣ Habitacions confortables ▣ Esplèndit saló menjador. ▣

MAGNIFICA SALA DE BANYS D'AIGA DE MAR I DE DOLÇA

GARAGE

TELEFON, 35

Companyia General de Comerç. S. A.

(ABANS MAGÍ VIÑALS)

TRANSPORTS I ADUANES

Carrer Cristina, 2

- Barcelona -

Cases a Port-Bou, Cer-

: bere, Irún i Hendaya :

TELEFON; 1692

Un problema demogràfic

II

Quan el mal de la despoblació d'un país és en el seu inici, els directors nacionals, pensant aplicar cura eficient, estableixen premis a la prolificitat. L'avenç i arrelament del mal proven que aqueixos premis no conseguïrien canviar el corrent de la vida pública, més a més, no poden esser de prou importància perquè la família nombrosa pugui lliurar-se de la misèria si a la misèria és caiguda, o revifar-se amb un benestar ja cobejat. Aqueixos gallardons els creen l'Estat o les Corporacions públiques més amb mires de rellevar la moral que de produir un gran interès als beneficiats.

Menys eficiència social tindrà, doncs, encara la pensada utòpica de castigar els celibataris. El celibat és tolerable, arribant alguns a proclamar que els grans genis haurien d'esser celibataris, ja que la càrrega i preocupacions familiars poden enturpir i fins malmetre el pas del geni.

No és pas amb mides d'excepció, de pressió, o de caritat, diu Galéot que es pot modificar la societat. Per açò fer, cal transformar l'organització, valent-se que lleis, institucions i activitat privada proclamïn que la cèl·lula social és la família.

Encarant el problema de la successió humana al poble obrer, clama aquest, si és atès del mal modern, que han d'esser els representants de la riquesa els únics complidors, car una prole nombrosa impossibilita un sà presupost. L'organització que, en general, ha presidit les indústries i empreses mercantils, grans i petites, ha vingut donant part de raó a aquell paorós clam, perquè, a base de protegir la salut de l'adolescent, li priva gairebé el treball, en lloc de reglamentar-lo, donant-se el cas que en certes nacions, com França, els jovincels havien de romandre en la inacció fins a l'edat de 18 anys.

Davant aqueixa dificultat d'importants conseqüències els davanters de

la civilització mundial cercaren el mitjà de conseguir per a l'adolescent un treball apropiat a les seues condicions. Galéot fa un projecte i estudi detallat del taller escolar professional, en diverses formes ja establert en les grans nacions. El treball productiu és alhora educador en l'escola-fàbrica, on la mà d'obra és aportada pels infants i els jovincels, sots la direcció d'obrers intel·ligents. Essent el treball productiu i els productes venuts, el tendre obrer ha de gaudir de la seva activitat, ha de rebre un salari, El salari consistirà en repassos gratuïts pels més joves no donant sinó una lleu producció, i pels més grans, menjar i salari en espècies, les quals han d'esser forçosament entregades al pare de família, per la raó natural que estan baix tutela i fora de la reglamentació industrial. La millora es produirà en la disseminació de tallers de la infància obrera, en manera que, al costat de cada escola primària hauria d'haver-hi un taller escolar professional.

El pare de família, amb tal institució, obté la ventatja que el manteniment del seus fills és molt alleugerit i que els fills més grans li aporten, a més, numerari. L'ajut és sempre normal i fixe, car prové del mateix sí de la família amb l'assegurança que la salut dels infants no en val menys i en val més la llur educació d'intel·lecte i formació moral, permetent, a més, el gran benefici que la dona no ha d'abandonar la llar. L'educació pel treball és la més sana. Això és admés per diversos pensadors, al cap dels quals va Pestalozzi. El treball dels infants no pot esser cap competència als adults. Les lleis d'economia diuen que la sobreproducció sols existeix quan la producció és mal dirigida. Els pobles treballadors de raça no són mai els miserables. La miseria es troba en les races indolents.

Hi han certs oficis, que, per raó de pertànyer a grans indústries, no podrien esser ensenyats a l'escola. En tals casos, el taller escolar, hauria d'esser portat a la fàbrica, i el gran fabricant hauria de cooperar a la funció d'ensenyament, deixant local, material, organització i mestres, essent remunerat per la venda dels productes fabricats pels aprenents i per una subvenció necessària a eixugar son dèficit. Els mestres han d'esser forçosament els mateixos obrers. El llur nomenament se faria d'acord entre els directors de la administració i els sindicats obrers professionals. Aquest motiu és un de tants perquè els sindicats obrers reprenguin la forma corporativa i adquireixin responsabilitats i drets alhora. L'ensenyança del taller-escola hauria d'avarcar l'agricultura i la indústria. Diu l'autor citat que l'administració hauria d'anar a càrrec d'institucions privades o de l'Estat.

La dita reforma és ben difícil d'aplicar en nacions on els funcionaris de l'Estat dormen més que no treballen i on als homes els manca l'alta ciutadania tan valuosa per a l'interés genaral.

Ja poden donar-se exemples d'escoles-fàbriques, semblants a la presentada per Galéot. L'Institut Lauro Sodre del Brasil, l'escola Boisard de Lion, l'Alemanya en la reforma d'educació professional de la infància adavançava totes les nacions abans de la guerra; a les illes Filipines, els nordamericans,

per fer conèixer un ofici a tots els indígenes, crearen 278 escoles amb una despesa de 35 milions de pessetes.

* *

Considerant la classe nombrosa de ciutadans funcionaris, homi veu clarament que el principi d'igualtat extremada causa una desigualtat feridora en la vida real. Un funcionari solter, inferior, gaudeix de més benestar que el seu superior jeràrquic, per tenir aquest les càrregues de família. En tal categoria qui representa l'Estat i viu de sos interessos, un escalat de sous, proporcional a les càrregues familiars, fóra cosa ben justa i gens contrària a la jerarquia.

* *

Les classes riques, per llur condició, són les més interessades a tenir normal descendència, i, noresmenys, molts de sos membres, afectats íntimament per la preocupació de l'herència, deixen de complir el dever religiós-social. Infinites autors, amb Le Play al cap, preconitzen la reversió a la llibertat de testar, llibertat de la qual estan privats, avui en dia, els anomenats ciutadans lliures, i a l'establiment de drets de successió amb el fi de rompre el càlcul de que el fill únic sigui més ric que si hagués tingut dos o tres col·laterals. La llibertat de testar sols hauria de tenir la restricció necessària perquè no passés l'herència en gran part a persones estranyes. Es curiós de observar que la França, tinguda per la nació més lliberal, és la que don menys llibertat de testar.

* *

Després de les reformes principals referides, hi han les complementàries. La repartició dels impostos tenint en compte les càrregues de família. Les obligacions militars deuen esser alleugerides en les famílies. En la guerra actual, ha presidit a França el criteri de rompre el dogma de l'igualitarisme. Així, els pares de tres fills no foren allistats a l'expedició a Salónica; els pares de quatre fills són considerats membres de classes més antigues; els de cinc fills son col·locats en la reserva de l'Armada Territorial, i els pares de sis fills son llicenciats. La situació de família escollida per cada home determina el règim al qual és sotmès.

En les reformes, afectant l'interés de l'individu, l'Estat és un gran factor. La guerra actual canviarà les idealitats, qui semblaven incommovibles; ella, en el gran perill, ha rendit honors a la família. Es de creure, que així com en el concert mundial, triomfarà, esplèndid, el principi de les nacionalitats, en la vida nova tothom haurà de reconèixer que la família és la cèl·lula de la societat i que les disposicions legals tendiran a lliurar els països civilitzats del flagell de la despoblació.

Necrològiques

En Josep Pella i Forgas

Amb la mort del celebrat autor de la Història de l'Empordà, la nostra contrada ha perdut un dels seus fills més eminents.

La seva vàlua no sols és reconeguda entre els catalans sinó també fora de Catalunya. Els seus notables estudis jurídics, als quals s'havia dedicat de una manera preferent en els darrers anys de la seva vida, li han donat fama de jurisconsult a tota Espanya. Però, creiem, sense per això regatejar-li els mèrits de jurista, que la posteritat se recordarà mes d'ell com a historiador.

Fou dels qui trencaren els vells motllos en els estudis històrics que abans no tenien altre objecte que les gestes dels cabdills i dels monarques, i es caracteritzaren sols com una de les formes literàries sense que els informés cap esperit científic. En Pella, en els seus estudis dóna tanta o més importància a la vida privada dels pobles que als fets militars i polítics; fuig de conceptes apriorístics; busca la realitat amb amor de patriota qui escorcolla tots els recons del temps passats; i és per això, que, agermanant el criteri científic amb l'esperit patriòtic, produeix, encara que no s'ho proposi com a fi principal, una veritable obra literària.

Es de lamentar que un català i un empordanés de soca com ell, no hagi donat a la llengua catalana totes les honors que es mereix, perquè la majoria de les seves obres, inclòs la història de la nostra contrada, són escrites en castellà. Una causa que es pot atendre, és l'endarreriment en que es trobava la nostra parla en l'època en que En Pella escrigué els seus primers estudis històrics, que la feia poc apta, pel qui no tingues estudis filològics, per al conreu de les ciències. Hi contribuí també la tasca que s'imposà de fer entendre al restant de la península les idees regionalistes, essent l'ànima de la revista «La España Regional» en la qual se donaren a conèixer el navarro Artur Campión els gallecs Cabeza de Leon i Murguia i altres regionalistes hispans. La pràctica que féu conreuant la llengua castellana, li ha donat una gran facilitat d'expressió que tal volta no té en la materna quan no es tracta del llenguatge familiar.

Amb els homes del seu temps no podem ser tant exigents com amb els d'uns quants anys després, i és per això que se'ls pot reconèixer llur patriotisme, tot lamentant la desatenció tinguda amb la parla pròpia.

Els empordanesos hem d'estar orgullosos de comptar amb un home de la vàlua d'en Pella i de lamentar la seva mort, principalment perquè la seva «Historia del Ampurdan» és una obra que necessàriament haurà de consultar aquell qui vulgui conèixer la veritable història integral de Catalunya.

En Josep Morató i Grau

Era fill de Girona l'excel·lent escriptor i fervent catalanista, qui ha deixat aquest món en la força de la vida.

Si és dolorosa i lamentable per a la pàtria catalana la pèrdua del merítissim periodista redactor en cap de *La Veu de Catalunya*, atenent els treballs fets, es a dir, mirant sols els fruits de la seva actuació en la literatura, el teatre o la premsa, és molt de dolor també per les esperances que ens fa perdre; estava en la plenitud de la seva activitat.

Els llegidors de *La Veu*, recorden encara la fruïció experimentada llegint els magnífics articles escrits amb motiu de les visites que el Consell de la Mancomunitat féu a Tarragona, Lleida i Girona.

Els seus amics d'aquesta darrera ciutat, els qui amb ell convisqueren en els primers anys de la juvenesa quan se desenrotllaren les aficions literàries del plorat periodista, no sols recorden els primers èxits literaris obtinguts en els certàmens de l'Associació literaria, la seva col·laboració en *Lo Gironès*, sino que reviuen aquelles escenes dels que ja de jove es distingien per la amor a la literatura. I, tot evocant aquests records, no es saben avenir que avui hagin de plorar a qui tres mesos enrera els proporcionà el goig de recordar els felïços temps en qué la troballa dels mitjans d'existència no és encara el fi primordial de la vida.

No el ploren, per això sols els amics de Girona sino els de tota Catalunya, perquè el nom d'En Morató no és sols motiu de glòria per a la ciutat que el veié néixer, sinó per a tota la terra Catalana.

En Marian Linares i Delhom

També en la plenitud de la vida, en la maduresa de la seva intel·ligència, ha mort el President de L'Escut Emporità de la Bisbal.

No són sols els catalanistes bisbalencs els qui es dolen de pèrdua tan sensible; com tampoc son sols els de Palafrugell, sa vila natal, els qui acompanyen el dol de la família i dels bisbalencs; són tots els catalanistes empordanesos, i tots els qui el coneixiem. Tots som sabedors de la seva activitat i dels fruits que havia produït, i tots esperàvem molt més d'ell.

Déu no ha volgut que veiés el triomf de Catalunya, i això que ell no el veia llunyà. En la darrera conversa que amb ell tinguérem en mig d'un pessimisme respecte de certs elements d'aquest districte, manifestava un optimisme que s'hauria encomanat als més dominats pel dubte.

Als joves de l'Escut Emporità que són segurament els qui més trobaran a faltar l'entusiasme encomanadís del llur President, cal dir-los que la millor

manera d'honorar-lo és treballar amb la mateixa fe i el mateix entusiasme que ell els encomanava.

* * *

En dedicar MARINADA un record als tres catalans que en el darrer mes han sigut presa de la mort, complint aixís son deure, tramet a les famílies dels finats la manifestació del seu condol.

Fulles ventisses

Poesies de tots vents posades en català
per JOAQUIM RUÏRA

DESESPER

Pel pis rost
d'un torrent
a sol post
vaig, gement
i plorant,
davallant.

M'ha traït
mon amor
i en la nit
del meu cor
xiscla fer
desesper.

A on vaig?
Se m'enduu,
com un raig
de vent cru,
l'aspra horror
del dolor

Vora el tronc
d'un pi bort,
que amb un ronc
llarg i sord
l'aire bat,
m'he aturat.

I allí, mut,
test, fret, groc,
assegut
sobre un roc,
l'alba ha vist
mon cos trist.

EL MAR DE BLANES

(MARECHIARE)

Quan s'aixeca la lluna al mar de Blanes,
el peix juga amb la llum sobre les ones
i brillen en les aigües llunyadanes,
com ales de querubs, les blanques lones.
Quan s'aixeca la lluna al mar de Blanes.

Al mar de Blanes mira ma finestra
i mon amor s'hi posa llargues hores.
Mai he sentit sonar mes grata orquestra
que la que fan les ones cantadores
del mar de Blanes sota ma finestra.

Qui cantarà la llum de les estrelles,
veient les ballarumes lluminoses,
que fa néixer la lluna en les nits belles
al damunt de les aigües bellugoses?
Qui cantarà la llum de les estrelles?

Vina, que l'aire és dolç i la mar calma.
Unim les nostres veus, amiga mia,
i ressonin al lluny de balma en balma,
cantant del nostre mar la poesia.
Vina que l'aire és dolç i la mar calma.

DIJOURS SANT

El Dijous Sant arriba encar fressós.
El mall, que bat, la mola, que xauxina,
la garlopa, que xiscla a la sordina,
el ronc carro, que roda trontollós,

el pas mateix, amb qué la gent camina,
tot és encara viu i sorollós;

mes, a mig dia, en punt que el matí fina,
cau nostra vila en un silenci ombrós.

Ecos inconeguts dormen arreu,
que s'alarmen sentint qualsevol veu
i apar que renyin en un to confús.

Tothom procura un caminar silent.
I aquell silenci sant ungeix la gent
amb bàlsems de sepulcre de Jesús.

PASQUA FLORIDA

Avui, com amb enyors de Paradís,
m'he despertat a causa d'una olor.
L'alba infonía al cel fosc i blavís
una a manera d'ombra de blancor.

L'aura em portava l'inefable encís
del bes nocturn dels fruiterars en flor:
olors, frescors, remors... L'orient gris
s'obria amb un alè de vermellor.

o dia beneït, Pasqua Florida,
en qué rompé el sepulcre Nostra Vida
com flor, que romp son càlzer amb esclat!

Cel i terra són plens de meravelles.
Acobleu-vos, cantors de caramelles:
Crist ha resucitat.

CORPUS A CIUTAT

Dotat d'una rossor flamarejant
davalla del cel blau el Juny rident.
De veure'i la ciutat és radiant.
El riure d'ell va enriolant la gent.

La processó de Corpus lentament
per entre la gentada va avançant,
riu, de cants i musiques ressonant.
Tot és color, tot vida i moviment.

I, per engloriar l'augusta festa,
dels uns balcons als altres s'enteixina
l'iris, fingint-se cintes de paper,

mentre que el sol, que poc a poc declina,
tornant son or en pluja de ginesta,
s'estén com a catifa pel carrer.

El captiveri d'un gat

Mixoi era el nom que donàvem al nostre gat, un gat negre de pèl llustrós i fi que, per lo carinyós que era, s'havia captat les simpaties de les dones i l'estimació dels menuts.

No tenia plat a taula, però no, per aixó, deixava de tastar quasi de tots, ja que tothom l'obsequiava amb algun tall sobrant que ell remerciava graciosament llepant-se'n els morrets.

Com, que, al mateix temps, tenia fama de bon ratador, això fou causa de la seva desgràcia.

A un veí, una nit, se li menjaren uns conillets que tenien solament una setmana.

—Com haurà estat? Qui se'ls haurà menjats? Un gos no pot ser, perquè el pati és tancat i no podria entrar-hi; de musteles tampoc n'hi ha per aquestes terres. No pot ser altre que el Mixoi.

Els veïns no ens ho van dir directament, però prou que ho compreguérem per algunes llatinades de la Munda, la mestressa dels conills.

Davant una tal acusació, que per altra part no es podia comprovar, no hi havia altre remei que matar el gat en càstig del suposat crim de llaminear, i santes pasqües. Però ningú no s'hi veié amb cor. ¡Si era un gat tan manyac i dòcil, i a casa tothom se l'estimava tant!. Després de molt discutir i donar-hi voltes, prenguérem, per unanimitat, una resolució extrema i la sentència fou donada.

El Mixoi seria severament castigat per la seva malifeta, mes com que no era cosa completament comprovada, se li perdonaria la vida, però seria desterrat.

Un sac fou preparat, i tot jugant i fent-li moxaines fou empresonat traïdorament, i ben lligat perquè no s'escapés, un dematí de Juny començà el seu desterro.

Quedà convingut que, a fi que no tornés mai més a comprometre'ns, seria deixat al mig d'un bosc en una de les comalades del puig Cargol, cosa de dues hores lluny de casa.

Mentres pujava muntanya amunt amb el sac a l'esquena, prou me vin-

gueren temptacions de deixar-lo anar prop d'una masia coneguda perquè s'hi agermanés, i així podria veure'l de tant en tant; però aquesta resolució no fou posada en pràctica pel temor de que el gat, algun dia, me comprometés tornant a casa.

Arribats que fórem al lloc que creguí convenient per a deixar-lo, vaig fer donar unes quantes voltes al sac a tall de fona per a desorientar el presoner, i, després de deixar-lo anar apedregant-lo ignominiosament perquè fugís bosc endins, amb el cor apesarat emprenguí el camí de tornada.

Amb quina recança baixava rostos avall cap a casa! Mes era la sentència i algú havia de complir-la.

Pobre bestiola!. Quina seria la seva vida en aquelles soletats, en aquell desert tan desconegut per a ell, com el mateix Sahara!

Els primers dies segurament que els passaria molt magres; mes com que era bon ratador, entre algun innoçent ratinyolet i qualque saragantana, aprengué de guanyar-se decorosament la vida quan tan bé se la havia passada a casa nostra entre manyagueries i bons talls. La set, una set horrible en aquells dies xafagosos de Juny era son major turment; perquè no sabia en aquell bosc desconegut on trobar un regueró frescal per remullar-hi la llengua.

Quants dies i nits corrent, a la ventura, sens sentir una veu humana que el cridés ni que li fes una festa!. Això, sobretot, el tenia aclaparat. Un jorn se topà amb un ramat d'ovelles, i, quan volgué apropar-se a la pastora, aquesta li tirá un còdol i li aquissá el gos creient-lo un gat vaire. Després de molt córrer d'ací d'allà, pujant serres i baixant torrenteres descobri, al lluny, una masia on de tant en tant sentia l'espigueta de la mestressa apel·lant les gallines i els pollets per donar-los-hi alguns grapats de garbellies que's disputaven picotejant activament. Com que sempre n'havia estat amic de les dones, cregué prudent atansar-s'hi amb l'esperança de trobar-hi bon acolliment; però en aquella masia hi havia uns gossos sorruts i salvatges que borbaven rabiosament, i no tingué més remei que allunyar-se per salvar la pell.

Ja feia prop de quatre mesos — d'això del temps passat el gat ne tenia una noció molt borrosa — que vivia la vida salvatge, quan un jorn, després d'arribar al cim d'una carena en l'hora en qué el sol escalfava més, sentí, al lluny, d'una manera confosa, una remor estranya que li feu adreçar les orelles. Aquella remor se repetí un altre cop i, per una revifalla dels seus records de gat casolà, passà pel seu magí que aquella remor, aquell xiulet, en altre temps, era la senyal convinguda que li proporcionava els bon talls sortits tot just del plat de la mainada. Llavors, encara que no en sabés el nom, comprengué que alló era el xiulet de la fàbrica i, per tant, l'hora de la minestra.

Mirant i remirant, i sempre tenint cura de seguir en direcció vers on havia sentit aquell xiulet, emprengué llarga i fadigosa caminada, en el transcurs de la qual no féu cas de saragantanes ni ratinyols i, solament, se cruspí una llagosta amb la qual va entrebancar-se. La nit el sorprengué quan ovirava, al lluny, les rengleres de llums de la vila que apareixien encenent-se com per

art d'encantament. Els crits i xerradissa dels vailets, qui arribaven a ses orelles bellugoses, foren per a ell la música més dolça i agradable que mai hagués sentit.

En quant al nostre veí, amb el desterro del Mixoi ja cregué assegurada la cria de conills; però la seva joia durà poc, ja que, al cap de quatre setmanes, una altre conillada era malmesa amb la diferència que, llavors, descobriren el malfactor; un gossàs magre i esprimatxat que saltava la paret com si saltés un marge.

I, llavors, se descobrí que el Mixoi havia estat condemnat innocentment; amb la facècia dels conills no hi tenia cap culpa.

Quan, un vespre, que ja no recordàvem d'eli ni que al món fos, sentírem, de part de l'eixida, uns febles miols de gat i, al mateix temps, trucs a la finestra. De primer, no pensàvem en ell, ni el coneixíem, ja que son pèl negre i llustrós s'era tornat descolorit i gris; mes fou un moment tan sols, ja que en obrir-li la finestra, saltà joiosament cap a la cuina.

L'emoció que la seva arribada ens causà no és per descriure. Tots volíem tocar-lo, amoixar-lo, com volent-li demanar perdó per la injustícia que amb ell havíem comesa. Si l'haguéssim condemnat a mort, en descobrir-se la seva innocència, la injustícia comesa no haguera tingut reparació possible.

Cal mirar-s'hi molt en decretar la pena de mort!

LL. BARCELÓ I BOU.

Idealitat d'un fill

Com un poeta grec té els ulls de visionari,
i un front altiu i noble, com núvol esplendent;
la llum de son mirar és bes del llegendari
perdut en la foscor d'un claustre reverent.

Son ànima d'artista ignot i somniador,
té aquella santetat de pures il·lusions,
té el mistic divagar del qui coneix l'Amor
en braços d'una ombra sedenta de petons.

La qui en deliri foll l'estreny en la buidô,
portant-lo en les negrors d'un llarg isolament.
Allà en la llunyania, besant a l'horitzó,

camí del Paradís, per Déu, la mare crida.
El fill, com un infant, s'atansa, i del turment
desperta amb greu dolor, camí de nova vida.

LLUIS COMAS I XANDRI.

Crònica local

Amb rapidesa de llamp, la *grippe* se desenrotllà a Barcelona, causant estralls. Per la continuada relació que tenim amb la capital, la por s'apoderà de molts esperits, decidint trencar eixes relacions. Els primers d'arribar-ne foren els estudiants del col·legi dels Germans de la Doctrina Cristiana. Del moviment constant de visitadors a la gran urb ne resultaren fatals i ploroses conseqüències. Sens triga, vingueren els estudiants universitaris. La mar mos aporta molts de malalts, qui troben en l'Hospital de la nostra vila totes les condicions desitjables. Una Germana de la Caritat caigué malalta, per fortuna, no greu. L'epidèmia, aquí estesa des del setembre, s'era presentada molt benignament; tant, que fins que la infecció portada de fora, causà víctimes, no fou precisa la reunió de la Junta de Sanitat ni foren recomanades i preses les mides profilàctiques. Palamós és de les poblacions més sanes del món, sens dubte pels grans vents que hi dominen. Una fulla, firmada per l'Alcalde N'Eladi Cateura, fou escampada per tota la vila, i a la disposició higiènica s'hi ajuntà l'ordre de tancament de cines i balls. Les escoles continuen obertes, perquè l'epidèmia actual, no afectant gaire mainada, hi ha en totes elles salut. Cines i balls closos, la joventut no sap on acudir en la vetlla dels diumenges; sort que el temps li permet rondar a l'aire lliure, i omple, de cinc a vuit, el Carrer Major i hi rambleja sens parar. En l'Església són suprimits, els exercicis espirituals i la festa del Sagrat Cor de Jesús, arribant uns dies en qué el senyor Rector de Sant Joan, Mossen Camps, ha d'atendre la nostra parròquia per esser atacats de l'epidèmia els tres capellans. La supressió de tot deport i festa entristeix més la tongada dolorosa. Alguns dies, les embarcacions han tingut bandera a mig pal. La por ja acompanya el dol. La mort s'enduu persones en plenitud de vida. Mor a Barcelona el fill més gran del Gerent de la *Corchera*, senyor Tinker; aquí moren Na Marina Casademont, esposa del moltes vegades anomenat en aquesta crònica, En Francesc Conchs; Na Josepa Ribas, esposa del conegut industrial, En Josep Ramió. Moren el comerciant N'Antoni Fontanet i la seva esposa; el comerciant N'Eduard Palet. Alguns mariners portats a l'Hospital passen a millor vida. De lluny arriba la luctuosa nova que han finat sos dies en Josep Pella i Forgas, En Josep Morató, En Marian de Linares, En Mario de Boet, propietari de les mines de Sant Joan de Palamós; En Lluís Oliu, bon palamosí.

Deu hagi acollit a la glòria tots els finats.

A totes les famílies en dol trametem el nostre pésam.

Pocs esdeveniments en aquest mes de tanta tristesa.

En la Cambra de Comerç fou nomenada nova Junta en la qual és reelegit En Martí Roger. Les Presidències de les Comissions són: Comerç, N'Enric Roure; Indústria, En Joan Miquel; Navegació, En Fèlix Ribera.

L'Alcalde, N'Emili Pagès, demanà nova llicència de tres mesos. Concedida, prossegueix actuant N'Eladi Cateura.

Ha començat a l'Agrupació Catalanista el tercer Curs de Llengua Catalana. Té èxit la nova classe d'adults en la qual es donen lliçons de correcció d'estil i nocions de poètica.

L'Ajuntament sostingué discussions al volt dels sous dels professors de l'Escola Graduada.

En el Centre Federal hi regnà viva i xardorosa lluita per l'adjudicació de la Consergeria. De la notrida votació sortí triomfant En Jaume Buxeda.

Els anuncis de la tan desitjada pau fan pujar els canvis, somriure els expedidors i animar els obrers.

Bonic espectacle oferí el port amb l'ajust de més de 80 velers, la majoria pailebots. Després d'un dia de ruixats i pedregada fortíssims, qui féu somriure els pagesos, car ja els raïms eren collits, l'esquadra estengué al sol totes les veles.

L'orquestra de corda del Cine Ideal ha posseït nou i valuós element: el violoncel·lista francès, Mr. Pellissier.

Ultimament, i quan ja l'epidèmia sembla cedir, es registren alguns casos greus. Déu els dongui ràpida cura. Hem de significar gran i viva lloança pels qui en la trista tongada han treballat i treballen sense repòs, i molt amatents: els metges senyors Josep Nadal, pare i fill, En Josep Figa, En Germà Roselló i en Jaume Maruny.

* * *

Escrita ja la crònica, ens afecta dolorosament la mort d'En Salvador Cané i Xifró (q. a. C. s.). Era empleat, de molts anys, en la impremta dels senyors Llorens Castelló i, per tant, un dels membres actius en l'estampació de MARINADA, per a la qual tenia vera amor. Intel·ligent, devot de tota obra intel·lectual i dalerós d'estudi, podia presentar-se com un obrer privilegiat. Dominava el català. Era Bibliotecari del Centre Federal. Plorant sa pèrdua, juntem el nostre dol al dol intens de la família.

Publicacions rebudes

Aritmètica mercantil, de N'E. Vallès. *Enciclopedia Popular*, Volum VII.

Quaderns de *Lectura Popular*.

Cançons, sis melodies d'En Josep Baró.

Moviment del port durant el mes d'Octubre de 1918

ENTRADES		TONELATGES	SORTIDES		TONELATGE
Vapors	5	3.159	Vapors	5	3.159
Barcos de vela	20	920	Barcos de vela	19	3.098

Operacions de la Caixa d'Estalvis Mes d'Octubre

Nombre d'imposicions	Quantitats imposades	Reintegres	Quantitats pagades	Llibretes noves
38	1817	20	3341'70	1

Estació pluviomètrica

Aigua recollida durant el mes d'Octubre: 165'9 mm.

Registre civil

Mes d'Octubre

Naiements: 1. Lluís Marcó i Lamarge.

Innomenats: 1. Coll i Palomeras.—2. Kutulas i Bachs.—3. Sànchez i Vall-llobera.—4. Valero i Pujadas.—5. Brugué i Balló.

Defuncions: 1. Antonia Lloret i Montada de 83 anys.—2. Rita Bahí i Prats, de 9 mesos.—3. Josep Rovira i Saís, de 60 anys.—4. Pilar Martínez i Madrenas, de 38 anys.—5. Enric Sanz i Fausó, de 24 anys.—6. Lluís Oliver i Pallí, de 48 anys.—7. Anton Mullera i Fulla, de 47 anys.—8. Josep Rodríguez i Albezola, de 45 anys.—9. Josep Albernís i Torres, de 66 anys.—10. Agna Sagué i Puig, de 2 anys.—11. Marina Casademont i Muntaner, de 30 anys.—12. Anton Fontanet i Ballarés, de 53 anys.—13. Agna Torrent i Vidal, de 65 anys.—14. Joan López i Casadellà, de 21 anys.—15. Josepa Ribas i Gorgoll, de 41 anys.—16. Josepa Vinyas i Cubells, de 78 anys.—17. Teresa Albelló i Vinyas, de 47 anys.—18. Joan Solà i Culubret, de 26 anys.—19. Pere Ros i Albertí, de 59 anys.—20. Eduard Pa'et i Cremades, de 35 anys.—21. Manel Adroher i Espinós, de 32 anys.—22. Salvador Cané i Xifró, de 24 anys.—23. Carme Poch i Mateu, de 23 anys.

Matrimonis: 1. Josep Roget i Biarnes amb Emilia Payet i Roure.—2. Anton Roget i Biarnes amb Serafina Ramonet i Prohias.—3. Melxor Duran i Schlumf amb Maria Subirà i Masó.—4. Lluís Gelpí i Oller amb Francisca Montaner i Geronés.—5. Guillem Marin i Amer amb Dolors Cruanyas i Bayeras.—6. Mateu Vila i Amat amb Josepa Vila i Cots.

CICLES SANROMÀ

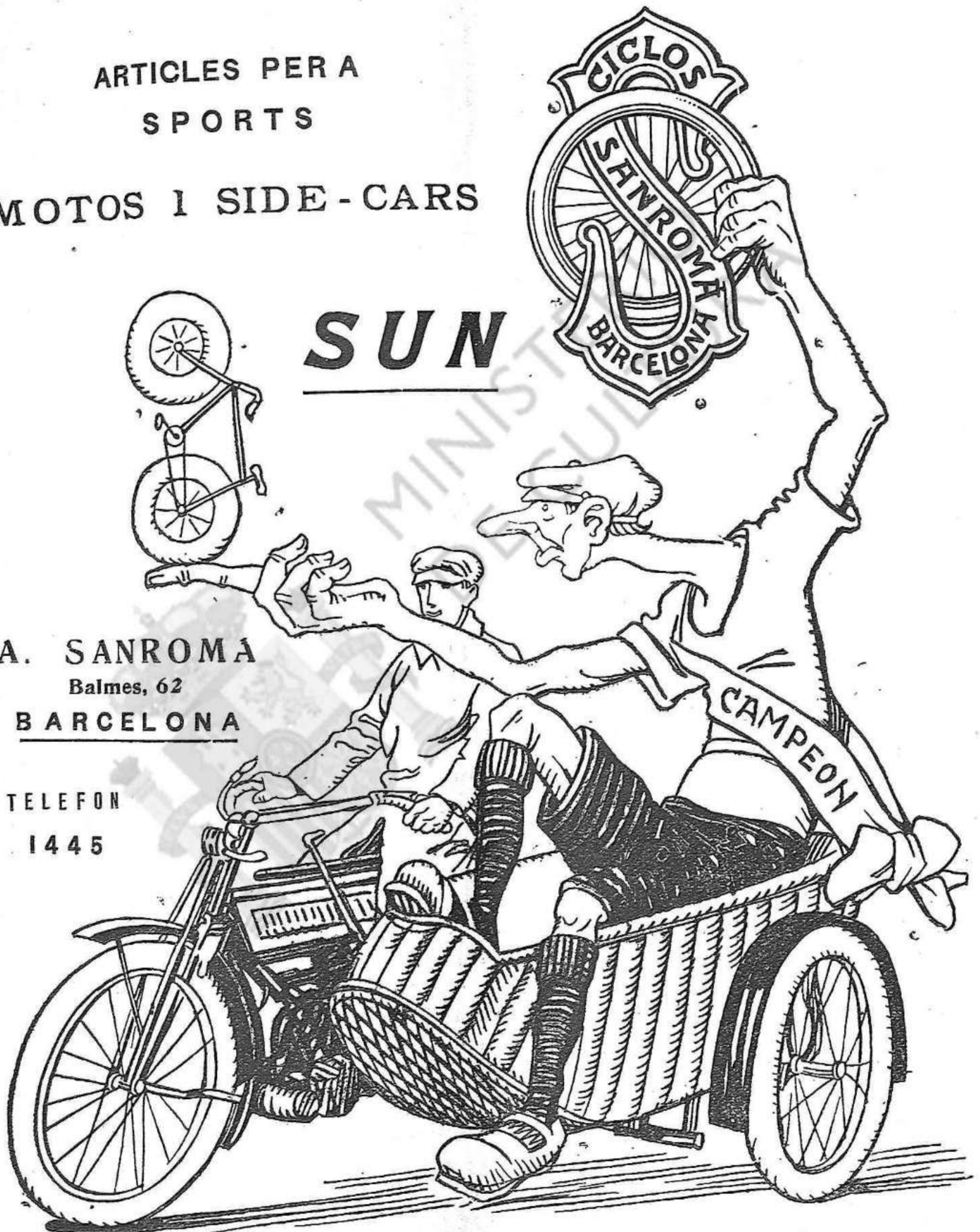
ARTICLES PER A
SPORTS

MOTOS I SIDE-CARS

SUN

A. SANROMÀ
Balmes, 62
BARCELONA

TELEFON
1445

ALFOMBRES - TAPICERÍES

Tot quant se fabrica a Europa per a decorar, se troba en els
GRANS MAGATZEMS A L'ENGROS I AL DETALL

H. Blanco y Bañeres, Barcelona

Successor de BLANCO Y BOSCH

Plaça de St. Jaume, Call 21, S. Honorat, 1 i 3
i Fruita, 2. TELEFON 190 A

Grans existències.

Ultimes Novetats.

Preus sens competència.

Importació directa de Tapiços, Smirna i Perses (Orient). Ultimes creacions, estil antic, en Damasc, Velluts, etc. Jocs complets de Cortinatges, Stores, *Visillos* i Cobrellits de Tul i Puntetes per a Dormitori. **Tapets, Pells, Mantes, Edredons.** Tallers de Roba blanca per a taula i llit i demés articles de **Llenceria, Gèneros de punt, Camiseria i Equips** per a senyor i senyora.

NOTA. *Es convenient per a les carpetes saber les mides de l'habitació.*

FARMACIA I LABORATORI DE
F. PRAT CUFÍ Successor de **CARLES LLACH**

Herboristeria — Dosimetria — Ortopedia — Higiene
 Especialitats nacionals i estrangeres — Aigües minero-
 medicinals — Braguers especials PRAT — Bàscula i
 pesa bebés a disposició dels clients

Passeig Castelar, 2

PALAMÓS

Fàbrica a vapor d'Anissats i Licors

JAUME CATA

PONT MAJOR - GIRONA

ANIS

«Del Amor,,

D'exquisit aroma, agrada-
 ble paladar, i molt digestiu.

ESTOMACAL

«Del Amor,,

Molt recomanat per varies emi-
 nencies mèdiques. Priva totes
 les malalties infeccioses i de
 l'estómac.

ROM

«PEPITA»

VERMUT

«ESPAÑOL»

CONYAC

«PEPITA»

IMPORTANT

Despatx i Taller de Mecànica Dental de
Francisco Francés

Reconstrucció i reparació de Dentadures Artificials.
Dentadures d'or : Treballs de pont : Corones d'or

PREUS MODICS.

Plaça de la Murada, 5. Palamós.

EMILI ROYA

INSTAL·LACIONS

per a aigua, gas i electricitat

: Reparacions de maquinaria :
Carrer de Mauri i Vilar, 3

Avellaners, NEGRET I CAIXAL,

pels criaders de Romanyà de la
Selva. — Per instruccions i
planter dirigir - se a **Mossèn**
Joan Rabasseda, Rector de
Romanyà de la Selva.

Magatzem de Maquinaria i Articles per a les Arts del Llibre
CEFERI GORCHS I ESTEVE
Rambla de Catalunya, 91.
BÀRCELONA

Existència de Màquines d'impremta de la tan acreditada casa MARINONI
= Màquines de cosir amb fil-ferro i corxets = Tipos comuns, Titolars i Vi-
nyetes de la Fundició DEBERNY; especialitat en lletres angleses caligràfi-
ques, litogràfiques i talla-dolça, de les quals n'hi ha sempre existència en
magatzem = ::: Teles per a Enquadernació ::: = Filets de coure: gran
assortit en magatzem dels més usuals en pólices de 1 - 2 i 3 kilos.

Ramón Casas

MODERNA TECNICA DE PIANO
- TEORIA - SOLFEIG - CANT -

ESCALA DE QUINTES de BARBEREAN,
modernament reformada per
— GEVAERT i E. MOREIRA.

LLIÇONS particulars i a domicili.

Fusteria i Ebanisteria

— DE —

J. Marull Agustí

LA MÉS ANTIGA I ACREDITADA

Carrer de Munt, 21

NOTA important: Aquesta casa se
fa càrrec de tot el servei funerari.

Adroher Germans

Telefon, 212. Apartat, 18.

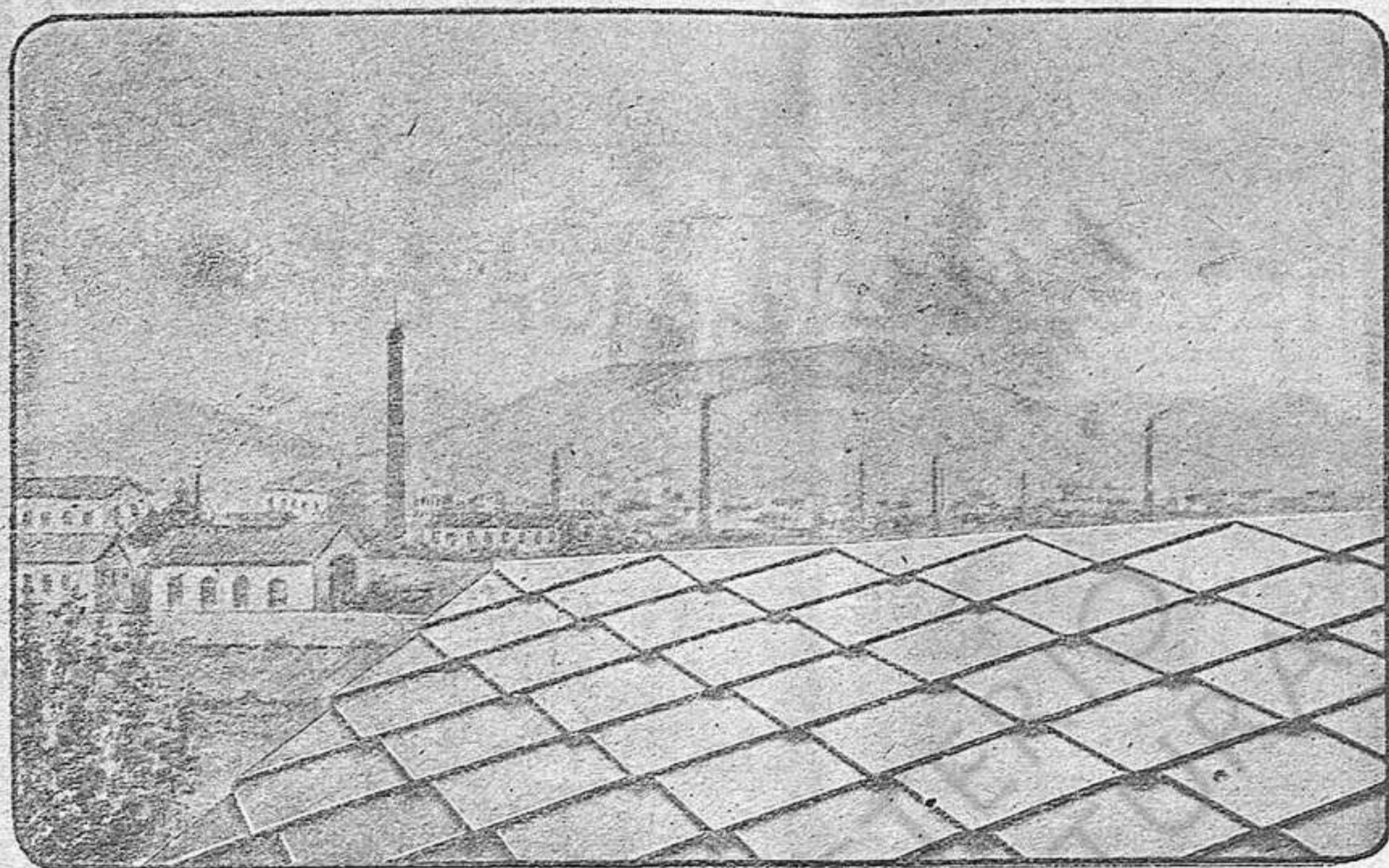
Telefon interurbà, 3.

— GIRONA —

Maquinaria elèctrica.
Material elèctric.

“ ROCALLA ,, Plaques de Ciment i Amiant comprimit
per a tota classe de TEULATS

... La coverta més econòmica ...

La coverta més sòlida i duradera

Model de coverta

DEMANAR PREUS
DETALLS, a **JOSEP ESTEVA,** ORTA DEL ANGEL, 1 i 3, PRAL. - **BARCELONA**

DOMINICO BONNET

SANT FELIU DE GUIXOLS

Fabricant de les EXQUISIDES ESPECIALITATS MUNDIALS

Gran licor ESTOMACAL BONET

Anís refinat EL TROMPO

IMPORTACIÓ I EXPORTACIÓ

Primera casa a Espanya d'articles per a l'industria suro-tapera.

Colonials, Drogues, Ferrreteria, Papers pintats, Pro-
ductes químics, Ultramarins, Vins i Licors, etc. etc.

Representant de Caixes i Bascules :

BAUCHE, de Reims.

PIBERNAT, de Barcelona

EXPORTACIÓ A TOTS ELS PAISOS

CASA FUNDADA EN 1852

Sastrería de Joà'n Prat

ESPECIALITAT EN UNIFORMES

Ronda Sant Pere, 7, entressol

BARCELONA

Un agua mineral para todos

tan bienhechora y tan eficaz como la mejor agua mineral, bebida en el manantial mismo, que debéis beber a toda edad, en todo momento del día, durante o después de las comidas, estéis o no enfermos. Eso es la que obtendréis vosotros mismos, haciendo disolver en un litro de agua ordinaria un paquete de

Lithinés del Dr Gustin

Esta agua de tal modo mineralizada es deliciosa para beber y aún pura. Ligeramente gaseosa y muy refrescante se mezcla a todas las bebidas y principalmente al vino, al cual da un sabor exquisito. Por sus propiedades radio-activas y curativas, esta agua mineralizada previene o cura en su misma casa a los que hacen de ella un continuado y regular uso, en las afecciones de

Riñones, Vejiga, Hígado, Articulaciones

Los Lithinés del Dr Gustin, se venden en latas metálicas en todas las farmacias del mundo.

12 PAQUETES hacen 12 LITROS de agua mineral, por 1'20 PTAS.

214 bis